

Reflektionskort 13: Könsnormer

Introduktion:

Inom samhället skapas det bilder av manligt och kvinnligt på varje nivå – de förmedlas genom familj, vänner, arbete, institutioner, media och kultur. Därför kan det vara intressant att ta en stund för att tänka på normer och hur de påverkar ens sätt att vara i vardagen.

Könsnormer kan vara en trygghet, något man är van med. Men de lägger också vissa ramar, begränsar och påverkar andra omkring oss.

Könsnormer går också i arv och påverkar hur ens barn ser på sig själv och samhället och är därför viktigt att tänka på ur ett föräldraperspektiv. Normerna på hur man förväntas att vara som pappa är ett exempel på något som har förändrats mycket under en kort tid.

Könsnorm: Sociala oskrivna regler om kön eller föreställningar kring kön och hur det hör ihop med annat i samhället. T.ex. maskulinitetsnorm: vad som i samhället ses som manligt överlag och hur det hör ihop med föreställningar om kvinnligt, omanlighet, makt, styrka, sårbarhet och svaghet, etc. Då man bryter en norm kan samhället omkring en ofta reagera (t.ex. att en man använder smink eller kjol).

Genus och kön: Man kan också göra en skillnad mellan kön och genus. Kön är då det biologiska könet, genus det sociala- och kulturella könet som skapas i samhället, den samhälleliga uppfattningen om kön.

Mål med denna träff:

Att reflektera kring könsnormer och fundera på hur de påverkar en själv och ens familj.

Återkoppling från förra träffen:

Vad fick du med dig från förra träffen?

Finns det något du ännu vill diskutera kring?

Uppvärmning — Avsluta meningen med det första du kommer att tänka på

- För mig betyder manligt att...
- För mig betyder kvinnligt att...
- För mig betyder mänskligt att...
- Jag tycker att en problematisk förväntning på pappor är...
- Jag tycker att en problematisk förväntning på mammor är...
- I samhället bemöts jag oftast (i anknytning till kön) ...

Diskutera i grupp eller med din partner

Samtalsfråga 1:

Vilka könsnormer ser du kring föräldraskapet i samhället?
T.ex. media, litteratur, skola, jobb

Möjliga följdfrågor:

- *Tycker du att könsnormerna borde förändras? I så fall på vilket sätt?*

Samtalsfråga 2:

Vad innebär det att vara man, kvinna eller att ha en annan könsidentitet idag? På vilket sätt begränsar det dig, på vilket sätt är det en fördel?

Möjliga följdfrågor:

- *På vilket sätt gynnas du eller missgynnas du av könsnormerna?*
- *Påverkar ditt kön ditt föräldraskap?*
- *Finns det nåt du önskar göra som du inte vågar p.g.a. könsnormerna?*

Samtalsfråga 3:

På vilket sätt bemöts du i samhället med tanke på ditt kön? Lika/olika din partner?

Möjliga följdfrågor:

- *Hur förmedlar du könsnormer till ditt barn?*
- *Märker du att daghem, rådgivning eller annat behandlar dig eller ditt barn annorlunda på grund av kön?*

Hemuppgift:

Gör roller och normer synliga för dig själv. Fundera på media och kultur som du stöter på under veckan:

- Vilka förväntningar finns det på pappor och män?
- Vilka förväntningar finns det på mammor och kvinnor?
- Vilka könsnormer märker du i barnböcker?
  - Är de annorlunda än de böcker du växte upp med?

Ett diskussionsmaterial om normer:

TÄNK OM hittar du: <https://www.folkhalsan.fi/tankom/>

Nästa träff:

Bestäm när och var nästa träff ordnas.

Datum: _____

Tid: _____

Plats: _____